

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогічної майстерності

Освітня програма 014 Середня освіта

Спеціальність 014.01 Українська мова і література

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ____ 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	“Основи педагогічної майстерності”
Викладач (-і)	Доцент Ковальчук Віра Миколаївна
Контактний телефон викладача	(066)910-43-61
E-mail викладача	Vira1959@i.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
<p style="text-align: center;">Дисципліна «Основи педагогічної майстерності»</p> <p>передбачає розв'язання низки завдань професійної та практичної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: здійснення професійно-педагогічної діяльності в загальноосвітніх закладах, закладах вищої освіти, до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: ознайомлення студентів з основами педагогічної майстерності; педагогічна підготовка фахівців освітньо кваліфікаційного рівня “бакалавр” до педагогічної діяльності у загальноосвітніх закладах та закладах вищої освіти, а також до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.</p> <p>Завдання: поглиблення уявлень студентів про освітній процес шляхом опертя на знання та творче використання ними основного курсу педагогіки, філософії як методологічної бази та психології як теоретичної основи; сприяння розвитку їхньої компетентності в організації педагогічної діяльності; вироблення у студентів адекватного розуміння сутності педагогічної діяльності як такої, організації взаємодії вчителя з учнями, викладача зі студентами, при якій всі учасники навчально-виховного процесу виступають рівноправними суб'єктами, партнерами; формування у студентів цілісної системи фахових знань, а також професійних умінь компетентної організації педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості кожного учня; підготовка студентів до здійснення професійно-педагогічної діяльності в загальноосвітніх закладах, до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності; • знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя; • здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях; • здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України; • здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно; • досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно позитивний клімат, діяти на базі етичних принципів, готовність брати ініціативу на себе; • здатність до формування навичок здорового способу життя й гармонійного розвитку людини, збереження довкілля; 	

- здатність до побудови та реалізації власної траєкторії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя;
- бути критичним і самокритичним;
- здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови;
- здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій;
- здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань;
- здатність трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, у практику викладання української мови та літератури; обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань;
- здатність до здійснення діяльності з організації, проектування навчально-виховного процесу з української мови і літератури та окремих його складових з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови і літератури;
- здатність до реалізації виховної функції під час навчання;
- уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови та літератури (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах;
- здатність реалізовувати ефективні підходи, принципи, стратегії, технології, методи, прийоми вивчення й викладання української мови та літератури на підставі передового досвіду; розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі);
- здатність реалізовувати управлінські функції (аналіз, прогнозування, організація, контроль, самоконтроль у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності);
- здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання;
- здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.;
- здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній сфері;
- вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання;
- організовувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність;
- дотримуватись правил сталого розвитку, берегти фізичне та психо-емоційне здоров'я;
- мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- усвідомлювати рівні можливості колег та учнів, задіяних у навчально-виховному процесі (расові, гендерні, релігійні, політичні тощо), встановлювати ефективну комунікацію з представниками різних субкультур;

- мати навички відбирати навчальний матеріал, що відповідає процесу комунікації й посилює та доступний для учнів різних вікових груп у закладах середньої освіти, передбачити можливі навчальні проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці;
- бути здатним визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення;
- використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності;
- реалізовувати громадянські права і обов'язки, соціальну і громадянську відповідальність, дотримуватися правових та етичних норм у вирішенні конфліктних ситуацій;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр I	Спеціальність 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література	Курс	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<i>Тема 1</i> Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу. Педагогічна діяльність	Лекція	13,2,3,4, 5, 6, 7; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
<i>Тема 2</i> Педагогічна культура, професійна майстерність учителя.	Лекція/дискусія	21,2,3,4, 5, 6, 7; 12, 13, 18; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
<i>Тема 3</i> Педагогічна техніка вчителя	Лекція	1,20,3,4, 5, 6, 7; 12, 13, 18; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
<i>Тема 4</i> Педагогічне спілкування як взаємодія	Лекція/дискусія	10,21,3,14, 5, 6, 7, 10, 13, 14, 15, 19; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
<i>Тема</i>	Лекція	13,21,3,40, 5, 6, 7,	2		Протягом

5Педагогічний такт та етика поведінки		10, 13, 14, 15, 19; інтернет-ресурси			семестру
Тема 6Шляхи підвищення педагогічної майстерності	Лекція	14,23,3,14,25, 6, 7, 10, 13, 14, 15, 19; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру
Тема.Освітній простір. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу	Практичнезаняття	12,3,4,15, 6, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Педагогічна культура учителя, його професійна майстерність	Практичнезаняття/дискусія	2,33,4,15, 6, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
ТемаПедагогічна техніка вчителя.	Практичнезаняття/дискусія	18,2,33,14, 5, 6, 7, 8, 11, 16, 17; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Педагогічне спілкування як взаємодія	Практичнезаняття/дискусія	13,20,31,4, 5, 6, 7, 8, 11, 16, 17; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Невербальна комунікація педагога	Практичнезаняття/дискусія	17,21,30,4, 5, 16, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Шляхи підвищення професійної майстерності вчителя	Практичнезаняття/дискусія	13,21,30,4, 5, 6, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Формування культури професійного здоров'я вчителя	Практичнезаняття/дискусія	15,2,23,24, 5, 6, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Тема.Зовнішній вигляд педагога	Практичнезаняття	17,21,30,4, 5, 16, 7, 14; інтернет-ресурси	2	5	Протягом семестру
Контрольна (тестова) робота за всіма темами	Контрольна робота	1-19; інтернет-ресурси	2		Протягом семестру

лекційних і практичних занять					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 балів				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмю дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів				
7. Політика курсу					
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
8. Рекомендована література					
Рекомендована література					
Базова					
1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. – К., 2001. – 576 с.					
2. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. – Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 608 с.					
3. Ковальчук В.М. Педагогічна майстерність. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.-Івано-Франківськ.,2017. 46.с					
4. Педагогічна майстерність / За ред. І. Зязюна. – К., 1997. – 349 с.					
5. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І.Зязюна. – К., 2004. – 422 с.					
6. Ягупов В.В. Педагогіка: Посібник. – К., 2002. – 560 с.					
Додаткова					
1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. – К., 2004. – 472 с.					
2. Азаров Ю.П. Тайны педагогического мастерства: Учеб. пособие. – М., 2003. – 432 с.					
3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. – К.,2005. – 336 с.					
4. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні Підручник. – К., 2004. – 383с.					
5. Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І. Комунікативні процеси у навчанні: Навч.-метод. посібник. – К., 2004. – 334 с.					
6. Васянович Г.П. Морально-правова відповідальність педагога (теоретико-методологічний аспект): Монографія. – Львів, 1997. – 163 с.					
7. Васянович Г.П. Педагогічна етика. – Львів, 2005. – 344 с.					
8. Ващенко Г.Г. Загальні методи навчання: Підр. для педагогів. – К., 1997. – 441с.					
9. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К., 2006. – 276 с.					
10. Гірник А., Бобрю А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. – К., 2003. – 172 с.					
11. Гольдштейн А., Хомик В. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ. В. Хомика. – К., 2003. – 520 с.					
12. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К., 1997. – 376 с.					
13. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. – Львів, 2001. – 276 с.					
14. Добенько О.В., Бондаренко Є.А. Педагогічна техніка: Навч. посібник / За заг. ред. Л.М. Романишиної. – Тернопіль, 2000. – 132 с.					
15. Дьяченко М., Кандыбович Л. Психологический словарь-справочник. – М.: АСТ, Минск, 2001. – 576 с.					
16. Загальна психологія: Підручник / За ред. С.Д. Максименка. – К., 2000. – 543с.					
17. Занина Л.В., Меньшикова Н.П. Основы педагогического мастерства. – Ростов н/Д., 2003. – 288 с.					

18. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. – К. Вища шк., 1997.
19. Карнеги Д. Как завоевать друзей и оказывать влияние на людей: Сочинения. М., 2001. 720 с.
20. Ковальчук Л.О. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. Львів, 2005. 253 с.
21. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Системи освіти зарубіжних країн: Навч. посібник. – Львів, 2003. – 136 с.
22. Ковальчук О.Б. Діагностування результатів навчання: Навч. посібник. – Львів, 2004. – 153 с.
23. Козырев Г.И. Введение в конфликтологию. – М., 2001. – 176 с.
24. Коменский Я.А. Великая дидактика. Избр. пед. соч.: В 2 т. – М., 1982.
25. Кошманова Т., Брайс Л., Голм Г., Равчина Т. Педагогіка громадянського суспільства: Навч. посібник / За заг. ред. Т.С. Кошманової. – Львів, 2005. – 382 с.
26. Кошманова Т.С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960 – 1998 рр.): Монографія. – Львів, 1999. – 488 с.
27. Кузьмінський А.І, Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Практикум. – К., 2003. – 418 с.
28. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение: Учебник. – СПб., 2003. – 544 с.
29. Леві В. Нестандартна дитина. Переклад. з рос. К., – 1991. – 256 с.
30. Макаренко А.С. Деякі висновки з мого педагогічного досвіду. – Вибр. тв.: У 7 т. – К., 1954. – Т. 5.
31. Мокра І.Р., Шпирка З.М., Бодак О.І. Методичні вказівки до вивчення курсу “Методика викладання хімії”. Львів, 2002.
32. Огієнко І. Українська культура. – К., 1991. – 272 с.
33. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / За заг. ред. Пехоти О.М. – К., 2001. – 255 с.
34. Пиз А. Языктелодвижений. – Санкт-Петербург, 2000. – 224 с.
35. Пометун О, Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К., 2003. – 192 с.
36. П'ятакова Г.П., Заячківська Н.М. Сучасні педагогічні технології та методика застосування їх у вищій школі. – Львів, 2003. – 55 с.
37. Сагач Г.М. Риторика: Навч. посібник. – К., 2000. – 568 с.
38. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник. – К., 2004. – 335 с.
39. Синиця І.О. Педагогічний такт і майстерність учителя. – К., 1981. – 319 с.
40. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям. – К., 1988.

Викладач: к.пед.н., доц. Ковальчук В.М.